

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

2020/21

Status for arbeidet med studiekvalitet

NMBUs Kvalitetsmelding for utdanning

Fra åpningsseremonien av Veterinærbygningen. Foto: Jens Emil Asp

Forord

Kvalitetsmelding for utdanning 2020-21 er rektors rapport til universitetsstyret om arbeidet som har blitt gjort på studiekvalitetsområdet i studieåret 2020-21 og det arbeidet som planlegges fremover. Meldingen skal utfylle den løpende styringsinformasjonen og årsrapporten, og være en støtte for styret i arbeidet med å møte årlige krav og forventninger i tildelingsbrevet og for å utvikle NMBU som utdanningsinstitusjon med høy kvalitet på utdanningen.

Rapporten er utarbeidet av studieavdelingen med bakgrunn i fakultetenes årlige rapportering om kvaliteten i studiene, læringsmiljøutvalgets årsrapport og med innspill fra flere enheter og avdelinger sentralt. NMBUs sentrale studieutvalg har hatt rapporten til behandling før den er ferdigstilt.

Meldingen gjelder ikke forskerutdanningen, denne omtales i egen rapport til styret (Årsrapport for forskerutdanningen).

Sammendrag

Rapporteringen fra fakultetene viser at programmene holder god kvalitet og at det gjøres et godt arbeid for å utvikle studiekvaliteten. Økt oppmerksomhet på utdanningsledelse, velfungerende programråd og studieutvalg har over tid gitt et stort løft for kvalitetsarbeidet i programmene. Det jobbes systematisk med økt vektlegging av bærekraft, tverrfaglighet og bruk av digitalisering i utdanningen. I 2021 flyttet endelig Veterinærhøgskolen til campus Ås og en ny fase av arbeidet med det samlede universitetet kan starte. Det gir ytterligere muligheter for samarbeid og tverrfaglighet som kan gi gevinster for den samlede undervisningen. Kunnskapsdepartementet uttrykker spesielt stor forventning til gevinster etter samlokaliseringen.

For at NMBU skal nå sine mål, er det nødvendig med en helhetlig studieprogramporteføljeforvaltning. Det er behov for en overordnet og koordinert diskusjon om utviklingen av porteføljen der også universitetets størrelse bør være et viktig tema. Dette har også betydning for det videre arbeid med campusplanen.

Koronapandemien har påvirket hele virksomheten. Selv om det er lagt ned et omfattende arbeid for å kunne legge til rette for så god studiekvalitet, læringsutbytte og studenttrivsel som mulig, melder studentene at deres trivsel og psykiske helse er blitt påvirket i negativ retning. På kort sikt ser ikke studentenes progresjon ut til å være påvirket av pandemien, men det vil være viktig å følge opp eventuelle konsekvenser av pandemien fortløpende. Sentrale punkter fra NMBUs kvalitetsområder følger:

Inntak – Til tross for god søkning til mange program, er det er noen programmer som ikke fyller rammen, det gjelder særlig toårig master og PPU. Fakultetene etterspør støtte til rekrutteringsarbeid og markedsføring. Innvekslingen er sterkt påvirket av pandemien, og Kunnskapsdepartementet har stor forventning til økt utveksling i årene fremover.

Rammekvalitet - Utvikling i studentantall og nye studieprogram samt utvikling av fysiske og digitale undervisningsformer, utfordrer universitetets infrastruktur, arealer og romkapasitet. Fortsatt tilrettelegging for sosiale miljø på programmene vil være viktig fremover.

Programdesign og ledelse – Økt oppmerksomhet på studieutviklingsarbeidet har bidratt til et løft i programkvaliteten. Helhetlig studieprogramporteføljebehandling er nødvendig for å nå målene fremover. Arbeidet med økt internasjonalisering i programmene må fortsette.

Læring - Digitaliseringen av undervisning og vurdering under pandemien har gitt erfaringer som tas med i det videre arbeidet med transformasjon av utdanningene.

Relevans - Utviklingen går i riktig retning med høyt fokus på relevans, utviklingsarbeid for økt tverrfaglighet og bærekraft samt tett samarbeid med samfunns- og næringsliv. En høy andel av kandidatene får relevant jobb og er tilfreds med relevansen i utdanningen.

Læringsutbytte - Heldigital undervisning og vurdering kan oppleves mindre engasjerende enn fysisk undervisning. Pandemien ser likevel ikke ut til å ha påvirket gjennomføringen i negativ retning på kort sikt. Kunnskapsdepartementet har klare forventninger til en økning i gjennomføringen, spesielt på lavere gradsnivå. Kandidatenes ferdigheter og kunnskaper innen tverrfaglighet og bærekraft er viktig i arbeidslivet og bør styrkes ytterligere.

Fakultetene forvalter de viktigste tiltakene for å øke måloppnåelse og sikre god studiekvalitet. De institusjonsovergripende fokusområdene videreføres med nye tiltak. De fleste tiltak for 2021 er fullført eller i prosess (se detaljer i kap. 4). Det innføres et nytt fokusområde som omhandler rekruttering og markedsføring.

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Sammendrag.....	3
Innholdsfortegnelse.....	4
1 Innledning	5
2 Vurdering av kvaliteten innenfor kvalitetsområdene	6
2.1 Inntak – Rekruttering, informasjon, opptak og mottak	6
2.2 Rammekvalitet.....	8
2.3 Programdesign og ledelse.....	10
2.4 Læring (undervisning og vurdering).....	13
2.5 Relevans.....	15
2.6 Læringsutbytte.....	17
3 Hvordan arbeid innen kvalitetsområdene påvirker måloppnåelsen av virksomhetsmål og styringsparametere.....	19
4 Status for arbeidet i 2020/21 og planer og tiltak for neste periode	20
Gjennomføre samlokalisering og ta i bruk ny forsknings- og utdanningsinfrastruktur	20
Utvikling av NMBUs undervisningsareal	20
Økt internasjonalisering i utdanningene	21
Strategisk utvikling av programportefølje og transformasjon av utdanningen.....	21
Tverrfaglighet og relevans i utdanningen	21
Mentorordning for studenter ved NMBU.....	22
Handlingsplan for universell utforming og styrking av studentenes læringsmiljø	22
Gjennomstrømming	22
Nøkkeltall for måling av kvalitet i utdanningen.....	22
Optimalisere bruk av fellesløsninger i sektoren	23
Styrke studentrekrutteringen (nytt fokusområde).....	23
5 Evaluering av kvalitetssystemet for utdanning.....	24
5.1 Kvalitetssystemet for utdanning.....	24
5.2 Endringer i studieforskriften.....	24

1 Innledning

Studieåret 2020/21 ble et meget spesielt år for både studenter og ansatte ved vårt universitet. COVID-19 pandemien preget undervisningen på mange måter. Størparten av undervisningen og nær all eksaminering foregikk på digitale flater. Dette har vært utfordrende for alle, både for de som skulle legge til rette for læring og vurdering og for de som skulle lære. Undersøkelser viser at det opplevde læringsutbyttet ble redusert, noe som ikke var overraskende. Samtidig har vi samlet mye lærdom av dette som vil bli nyttig i videre utvikling og transformasjon av utdanningene ved NMBU.

NMBUs overordnede strategiske mål er «Felles innsats for en bærekraftig framtid». Vi ønsker å utdanne bærekraftsborgere, som i tillegg til dyp faglig kunnskap om sine fagdisipliner, innehar generiske kompetanser for et framtidig arbeidsliv og et tankesett for bærekraft. Kandidater som uteksamineres fra høyere utdanning nå, møter et arbeidsliv i stadig raskere endring, og det vil bli stadig viktigere å ha kompetanse til å omstille seg til nye oppgaver, tenke kritisk og kreativt, og til å forstå den kompleksitet som ligger i mange av de samfunnsutfordringer vi har i dag.

Utdanningssektoren er inne i en periode preget av mange styrende meldinger fra regjeringen. Disse er knyttet opp til de samfunnsendringer vi ser nå. Det handler om økt fokus på livslang læring, arbeidslivsrelevans, internasjonalisering og digitalisering, for å nevne noen. Disse henger til dels også sammen, og krever helhetlig tilnærminger. Dette er områder som er sentrale i NMBUs strategi for 2019 – 2023.

Alt dette setter store krav til oss som utdanningsinstitusjon, og derfor har vi satt i gang flere prosjekter som til sammen omtales som «transformasjon av utdanningen» ved NMBU. Det handler om å se på rammer og strukturer for undervisning i semesterstrukturprosjektet, om bærekraftskompetanser, blant annet i prosjektet for tverrfaglig samarbeidskompetanse, og det handler om kontinuerlig arbeid for fysisk og psykisk læringsmiljø, for internasjonalisering og for studiekvalitet i alle avdelingslinjene. Her er det viktig med et tett og godt samarbeid mellom fakultetene og universitetsadministrasjonens avdelinger.

Tverrfaglig forståelse og evne til samarbeid vil også bli viktig i tiden som kommer for å se alle initiativer i sammenheng, og også for å ha et helhetlig og strategisk blikk på studieprogramporteføljene ved NMBU.

Solve Sæbø

Prorektor for utdanning

2 Vurdering av kvaliteten innenfor kvalitetsområdene

2.1 Inntak – Rekruttering, informasjon, opptak og mottak

Rekruttering, informasjon, opptak og mottak. Studentenes startkompetanse påvirker studentenes læringsbane og det læringsutbyttet de vil ha som ferdige kandidater. Startkompetansen innbefatter både den generelle og den spesifikke faglige kompetansen studentene har med seg, og også studentenes motivasjon, ambisjon og nysgjerrighet.

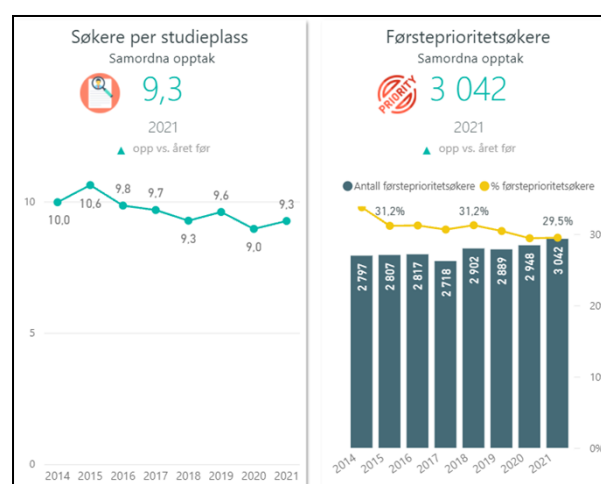
Arbeid med rekruttering

For å sikre godt tilfang av studenter til alle studiene, har fakultetene i flere år arbeidet systematisk med presentasjon og formidling av studiene. Flere fakultet har intensivert arbeidet med å synliggjøre studiene de tilbyr. I det sentrale markedsføringsarbeidet er det lagt vekt på å øke kjennskapet til NMBU, differensiere oss fra de andre universitetene og befestet NMBUs status som bærekraftsuniversitetet. Universitetets bærekraftsprofil er et viktig moment for at søkere velger nettopp NMBU. Det er de siste årene gjort flere store endringer i måten man arbeider for å rekruttere studenter, ved blant annet økt digital tilstedeværelse på kanaler der søkergrupper er til stede, slik som Snapchat og TikTok. Kommunikasjonsavdelingen har samtidig gitt økt støtte til fakultetene i deres arbeid med å skape visuelle virkemidler for studentrekruttering.

Til tross for det omfattende arbeidet med rekruttering er det bekymring for om tilfanget av studenter er godt nok, og om man tiltrekker seg tilstrekkelig godt kvalifiserte søkere. Flere fakultet rapporterer at det fortsatt er behov for en bedre synliggjøring av programmene og mer støtte til markedsføring. Dette synes særlige å gjelde program med lokalt opptak. Det er behov for et mer målrettet arbeid med markedsføring av program som sliter med rekrutteringen. Flere fakulteter peker på viktigheten av å synliggjøre spennende og tidsriktige profileringer NMBU kan tilby der det finnes konkurrerende tilbud. Dette vil stadig bli viktigere med et økende tilbud ved flere institusjoner. NMBU har over tid blitt tildelt et jevnt tilsig av nye studieplasser og med ekstra tildeling av hele 235 studieplasser i 2020, er det viktig med et godt rekrutteringsarbeid for å sikre at tilgangen på kompetente førsteprioritetssøkere øker i takt med studieplassene. Rekrutteringsarbeidet må også sees i sammenheng med diskusjonen av den strategiske porteføljeutviklingen (se kap. 2.3.)

Søkning, opptak og oppmøte

Sammenlignet med fjoråret var det i 2021 en økning på 1,6 % i antallet søkere i samordna opptak. Antall søkere per studieplass i snitt på NMBU har over tid hatt en liten negativ trend, men det er stadig høye inntakskrav på de fleste program. Det er likevel verdt å merke seg at andel førsteprioritetssøkere over tid har sunket, men at det var en liten oppgang fra 2020 til 2021. Tilgangen på godt kvalifiserte førsteprioritetssøkere er gode på mange program. Dessverre er det store variasjoner mellom programmene, og flere av de programmene som sliter med lave søkertall og med å fylle rammene, har slitt over tid.

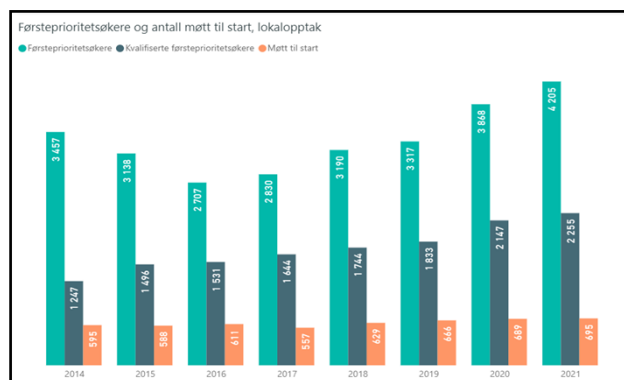

Figur 1 Søking til studier ved NMBU gjennom Samordna opptak (Kilde: NMBU Innsikt).

Det er bekymringsfullt, men ikke overraskende, at årsenhet i praktisk pedagogisk utdanning (PPU) sliter med å fylle rammen. Dette har sammenheng med innføring av krav til mastergrad for å få

opptak. Møtt-tallene for 2021 ble dessverre enda dårligere enn forventet, og det planlegges tiltak til neste år for å bedre situasjonen. Man når ikke kandidatmåltallet på PPU.

Antall kvalifiserte søkere til 2-årig master har økt marginalt fra 2020 til 2021. Fortsatt sliter flere av programmene med å fylle rammen pga. mangel på kvalifiserte søkere. Det er behov for å øke antall kvalifiserte førsteprioritetssøkere på disse programmene.

Figur 2 Utviklingen av søkere til 2-årig master (Kilde: NMBU Innsikt)

Søknadsfristen for masteropptaket ble i 2021 flyttet frem fra 1. juni til 15. april. Samtidig ble det gjennomført en teknisk restrukturering av masteropptaket. Dette har gitt noe effektivisering av arbeidet, men det er behov for å evaluere og endre prosedyrene noe slik at man oppnår ytterligere forbedringer når det nye systemet er ordentlig innarbeidet. Hovedformålet med å fremskynde søknadsfristen var å kunne gi tilbud til søkere på tidligere tidspunkt, og gjennom dette oppnå bedre møtt-tall. Det var ikke alle program som ga tilbud tidlig. I fjor var det 662 møtt til 817 plasser, i år er det 723 møtt til 830 plasser. Det er ikke bare tidspunktet for tilbud som har betydning for om man takker ja til plassen og deretter møter til studiestart. Det er derfor også viktig at man ser på hvordan man tilbyr og følger opp søkere som takker ja.

Innveksling

Over tid har det vært en reduksjon i antall internasjonale studenter. Det er behov for å rette oppmerksomhet på å tiltrekke seg flere godt kvalifiserte internasjonale søkere. Samtidig er det viktig at man tilrettelegger for engelskspråklige emnepakker, særlig på bachelor.

Stengte grenser både i Norge og i mange andre land har gjort det vanskelig for internasjonale studenter å komme til NMBU under koronapandemien. En stor andel av de studentene som ble tatt opp høsten 2020 fulgte undervisningen digitalt fra hjemlandet hele høsten, mens en mindre andel kunne komme våren 2021. Koronasituasjonen har også påvirket antall søknader til de internasjonale programmene. Høsten 2021 er det tatt opp 140 gjestestudenter, hovedsakelig fra EU. Mange har etter opphold på koronahotell kommet til campus, men et lite mindretall sitter fortsatt i sitt hjemland pga. stengte grenser eller eget valg. Noen gradsstudenter vil etter hvert kunne ende opp med en grad fra NMBU uten å ha vært fysisk til stede på campus.

Oppsummering:

- Det er god søkning til mange program, men enkeltprogram sliter lav søkning og/eller lav andel kvalifiserte førsteprioritetssøkere. Enkeltprogram fyller ikke rammene, det gjelder særlig 2-årig masterprogram og PPU.
 - Fakultetene etterspør økt støtte til markedsføring av programmene.
Det er behov for å finne de rette tiltak for å sikre god rekruttering av både innvekslende studenter og søkere til samordna- og lokalt opptak.
 - Innvekslingen er sterkt påvirket av koronaperioden.
-

2.2 Rammekvalitet

Det fysiske, organisatoriske og psykososiale læringsmiljøet og det faglige miljøet rundt utdanningene. Et godt og inkluderende læringsmiljø innebærer at fysiske, organisatoriske og psykososiale forhold er lagt til rette på en slik måte at studentene kan tilegne seg det definerte læringsutbytte i et trygt faglig fellesskap med studenter og ansatte. Fagmiljøer med høy internasjonal kompetanse som arbeider kontinuerlig for fornyelse av kunnskap og for å være i front av utviklingen både innen forskning og utdanning, er helt avgjørende for å kunne tilby forskningsbasert undervisning. NMBUs ambisjon om gode faglige hjem er et viktige element.

Fysisk læringsmiljø, infrastruktur og organisatoriske forhold

Grunnet utstrakt bruk av digital undervisning under pandemien, utgikk spørsmål knyttet til fysisk læringsmiljø i studiebarometeret høsten 2020. NMBU har derfor ingen nye data knyttet til studentenes opplevelse av det fysiske læringsmiljøet.

Veterinærhøgskolen kunne omsider starte flytteprosessen utover våren 2021, og utdanningene startet for fullt på Ås i august 2021. Dette har vært en milepæl, og VET-bygget gir NMBU nye flotte undervisningslaboratorier, auditorier, læresaler og grupperom. Læringscenteret og Universitetsbibliotek flyttet også inn veterinærbygningen våren 2021, med ny infrastruktur som filmstudio, redigeringsrom, podcast-studio og et studentaktivt læringsrom. De nye arealene gir biblioteket og læringscenteret bedre muligheter for å bistå lærere og studenter i læringsarbeidet. Med det nye bygget har det også blitt gjort et omfattende arbeid med etablering av store, flotte parkarealer, som også inkluderer studenthager som allerede brukes i undervisningen. Det jobbes med å få en felles bruk av undervisningsarealer i VET-bygget og Bikuben etter en innkjøringsfase i studieåret 21/22, og dette vil kreve et koordinert arbeid med timeplanleggingen. Kunnskapsdepartementet har klare forventninger til gevinster etter samlokaliseringen.

Campusplanen følges opp med hensyn til arealer for Institutt for plantevitenskap og for Institutt for landskapsarkitektur. Fakultet for realfag og teknologi har selv tatt initiativ til å bygge Studentenes Hus på campus øst, arealer for fakultetets studenter. Realtek opplever at det ikke er tilstrekkelig areal for studenter og ansatte, og bekoster selv de nye arealene. Flere fakulteter melder også om sprengt laboratoriekapasitet i en rekke emner, og mange av NMBUs undervisningsrom er heller ikke tilpasset økende emnestørrelser og forventningene til mer innovativ og studentaktiv læring. Fagmiljøene etterlyser en tydeliggjøring av hvem som har det overordnede ansvaret for utvikling av undervisningsarealer og faglige hjem på kort og lang sikt, og ønsker å være tettere på utviklingen.

Store deler av undervisningen har vært digital i 2020/21, og IT-avdelingen og Læringscenteret har brukt mye ressurser på å legge til rette for infrastruktur og kompetanse for å sikre god digital undervisning. Fakultetene skriver at omleggingen har vært krevende, men samtidig gitt ny kunnskap og erfaringer som tas med i den videre utviklingen av undervisningen. Det er for tidlig å si hvordan digital undervisning vil påvirke romkapasitet og infrastruktur.

NMBU skal starte arbeidet med å rullere campusplanen. For å sikre at undervisningsinfrastruktur blir et viktig fokusområde i denne, er det nedsatt et tverrfaglig sammensatt prosjekt som ser på prinsipper for den videre utviklingen av undervisningsarealene ved NMBU; «Utvikling av NMBUs fysiske og digitale læringsarenaer». Prosjektet skal levere sin rapport i løpet av 2021. Studieårets inndeling setter også rammer for hvordan man planlegger undervisningen og legger til rette for læring. I 2019 startet prosjektet der man ser på hvordan NMBUs semesterinndeling kan fremme utviklingen av undervisningen i tråd med NMBUs strategiske mål. Utredning av den nåværende semestermodellen og to alternative modeller ble sendt på høring i juni 2021. Parallelt er det startet et prosjekt der man ser nærmere på utvikling og endring av NMBUs timeplanstruktur. NMBUs

organisering av semesteret og timeplanstruktur kan ha betydning for hvordan vi best kan utnytte arealer og infrastruktur.

Utviklingen av studenttall og nye studieprogrammer samt endringer i fysiske og digitale undervisningsformer utfordrer våre arealer, rombehov og romutnyttelse. Skal vi innfri disse utfordringene må vi finne gode og helhetlige løsninger som drar oss samlet i riktig retning.

Psykososialt læringsmiljø

Hele studieåret 2020/21 har vært preget av pandemien, med store begrensninger i fysisk undervisning og samhandling. Dette har påvirket studentenes psykososiale læringsmiljø. Studiebarmometeret hadde i år et tilleggsspørsmål knyttet til koronasituasjonen, og våren 2021 ble det gjennomført en ekstraordinær Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT).

Selv om NMBU-studentene fortsatt trives bedre enn det nasjonale gjennomsnittet, viser resultatene fra undersøkelsene en nedgang i studentenes trivsel med det sosiale og faglige miljøet mellom studentene. Studentene føler i økende grad på ensomhet og savner det sosiale studiemiljøet. Resultatene fra SHoT-undersøkelsen er i hele landet bekymringsfulle når det gjelder studentenes tilbakemeldinger om psykiske plager. Dette bekreftes også av fakultetene og helsestasjon for ungdom, som rapporterer om en økning i antall henvendelser fra studenter som sliter psykisk.

I 2020 ble det startet et arbeid med å sette rammene for innføring av en mentorordning for nye studenter ved NMBU. Kunnskapsdepartementet tildelte ekstra midler til faglige og sosiale tiltak for studenter våren 2021 på grunn av pandemien. NMBU og SiÅs fikk til sammen i overkant av 4,6 millioner. Store deler av midlene NMBU fikk tildelt ble tildelt fakultetene for å ansette hjelpelærere/ studentassistenter, og SiÅs ansatte mentorer som jobbet med sosiale tiltak. Erfaringene fra de ulike ordningene under pandemien tas med i den videre utviklingen av en permanent mentorordning.

Gode faglige og sosiale miljø på studieprogrammene er viktig for å bidra til tilfredshet på lærestedet, men under pandemien har det være utfordrende å skape sosiale arenaer. Fakultetenes rapporter viser likevel at det jobbes systematisk med å legge til rette for å skape sosiale miljø i programmene. Studiestartundersøkelse blant førsteårsstudenter, som ble gjennomført for første gang i 2020, skal utvikles og videreføres. Resultater fra denne vil blant annet gi fakultetene årlige tilbakemeldinger om hvordan programmene legger til rette for å skape gode nettverk.

Oppfølging av [handlingsplan for universell utforming og styrking av læringsmiljøet ved NMBU, 2021-2026](#) står sentralt i arbeidet med å styrke studentenes psykososiale læringsmiljø. Oppfølging av det psykiske læringsmiljøet er et eget fokusområde i planen.

Fagmiljøene rundt utdanningene

Fakultetene rapporterer at de i all hovedsak har godt rustede fagmiljøer tilknyttet våre utdanninger. Kun noen få fakulteter påpeker sårbare fagmiljøer, og de er oppmerksomme på hvilke fagmiljøer som er sårbare og har oppfølgingsplaner. Fakultetene understreker at de ansatte har gjort en stor innsats for å digitalisere og tilrettelegge undervisningen under pandemien.

Oppsummering:

- *Utviklingen av studentantall og nye studieprogrammer samt utvikling av fysiske og digitale undervisningsformer, utfordrer universitetets infrastruktur, arealer og romkapasitet. NMBU må finne gode og helhetlige måter for å løse disse utfordringene.*
 - *NMBU må fortsette å utvikle våre studier slik at vi tilrettelegger for sosiale miljø på programmene*
-

2.3 Programdesign og ledelse

Studiets faglige innhold, organisering og ledelse. Et godt programdesign innebærer at studiet er bygget opp på en slik måte at studentene tilegner seg læringsutbyttet gjennom studiets undervisnings- og vurderingsformer, og at studiet støtter en god progresjon. Integrasjon av forskning, utdanning og innovasjon i et internasjonalt og tverrfaglig perspektiv skal gi kandidater som kan bidra til utvikling og verdiskaping for en bærekraftig samfunnsutvikling. God programledelse skal sikre at ansatte, studenter og eksterne aktører bidrar aktivt i utviklingen av studieprogrammene.

God utdanningsledelse og koordinert arbeid med programutvikling

Fakultetenes utviklingsarbeid har bidratt til å heve studienes relevans for dagens og fremtidens arbeidsliv og øke studentenes læringsutbytte, og det legges ned mer arbeid med studieutvikling enn tidligere. Økt fokus på utdanningsledelse og mandat for programråd samt arbeid med periodiske programevalueringer har vært viktig for løftet. Over flere år har det vært høyt trykk på gjennomføring av eksterne programevalueringer, og mange programarbeidere nå med oppfølging av disse. Det er viktig med tiltak som ikke bare løfter det enkelte emnet, men også tiltak der emner ses i sammenheng og løfter hele program. Studieutvalgene, både på fakultetene og for NMBU som helhet, har viktige roller for å koordinere utviklingsarbeidet både innad og på tvers av fakultet. I hele organisasjonen ser man en økning i kunnskapen om og engasjementet for systematisk utvikling.

Utvikling av utdanningene med økt fokus på bærekraft og tverrfaglig perspektiv

Felles innsats for en bærekraftig framtid er NMBUs overordnede strategiske satsning. De globale utfordringene som er uttrykt i bærekraftsmålene vedtatt av FN i 2015 er komplekse problemer som krever utstrakt evne til tverrfaglig samarbeid for å finne løsninger. Tverrfaglighet er både et innsatsområde i NMBUs Strategi for 2019-2023 og et mål i NMBUs utviklingsavtale med KD. [Hva NMBU legger i tverrfaglighet og tverrfaglig kompetanse er beskrevet i et notat.](#)

Fakultetene har over flere år arbeidet med tydeligere NMBU-profil i flere program, med økt oppmerksomhet rundt bærekraft og tverrfaglighet. Det rapporteres om at det i både nye og eksisterende emner er økt fokus på tverrfaglighet, generiske ferdigheter, en god blanding av anvendte og teoretiske elementer, varierte vurderingsformer, skrivetrening, bidrag fra offentlig og privat næringsliv, internship og digital kompetanse. Alt arbeid fører til en gradvis transformasjon av utdanningene, og fagmiljøene og administrativt støttepersonell berømmes for innsatsen som kreves ved omlegginger av studieplaner og ved endringer i emner og undervisningsopplegg. Resultater fra studiebarometeret viser at NMBU-studentene er godt fornøyde.

Det er store forventninger om at en ny timeplan- og [semesterstruktur](#) kan bidra til å løfte dette ytterligere blant annet gjennom å gi større rom for variasjon og fleksibilitet i emne-/programdesign, læringsaktiviteter og vurderingsformer. Prosjektet går i henhold til plan. Opprettelsen av de fem [Bærekraftsarenaene](#) i 2021 vil bidra til nye tverrfaglige samarbeid om utdanning og utvikling av spennende emner/program/ spesialiseringer knyttet opp mot universitetets bidrag for å nå de globale bærekraftsmålene.

Innovasjon og entreprenørskap viktige perspektiver i programutviklingen fremover

NMBU har som mål å skape kultur for entreprenørskap og at studenter skal gis mulighet for å utvikle sine entreprenørielle ferdigheter og anvende disse. Skal dette nås må man i større grad ta hensyn til det i utforming av undervisning, emner og studieopplegg og skape en rød tråd gjennom studiet. Tverrfaglige emner gir gode muligheter til å skape denne type ferdigheter og kompetanse, og det er interessant å se på hvordan entreprenørskunnskap kan innlemmes i de nye emnene som gir tverrfaglig samarbeidskompetanse. Ard Innovation bidrar inn i undervisning og workshops i en noen uvalgte emner, og har høstet erfaringer som kan tas med inn i dette arbeidet.

Utvikling av porteføljen som skaper transformasjon og livslang læring

Samtidig med utviklingen av eksisterende programmer har nye program kommet til porteføljen, hovedsakelig masterprogram, og antall studieplasser har økt jevnt og trutt. Høsten 2021 startet fire nye studieprogram, og det forventes at ytterligere to nye program settes i gang kommende høst. De nye programmene har sitt utspring i gode fagmiljø og de er resultat av arbeidet med den strategiske porteføljeutviklingen på hvert enkelt fakultet. Ytterligere nye program er på idestadiet eller tidlig planleggingsfase og det arbeides med store endringer i flere av de eksisterende programmene.

Økt studieprogramportefølje, emneportefølje og studenttall skaper flaskehalser i flere deler av rammene rundt studiene, slik som undervisningsarealer og undervisningsinfrastruktur, timeplan/romutnyttelse eller undervisnings- og veiledningskapasitet. Der hvor spennende nyoppsett ligger i skjæringspunkt mellom eksisterende NMBU-studieprogram, oppstår risiko for at man kannibaliserer på søkere til andre program.

Det er derfor behov for en mer koordinert diskusjon av porteføljeutviklingen. NMBUs strategi og mål må ligge til grunn for diskusjonene om den strategiske utviklingen av universitetets helhetlige portefølje. Diskusjonene bør også omhandle universitetets størrelse. Skal NMBU fortsette å vokse eller skal vi spisse våre tilbud og være eksklusive? Dette har også betydning for det videre arbeid med campusplanen.

I samarbeid med SEVU fikk handelshøyskolen våren 2021, innvilget fire millioner fra DIKU for å utvikle og tilby en nettbasert årsenhet i bærekraftig økonomi. Erfaringene fra arbeidet med oppskalering av emner omtalt under kap. 2.5, legges til grunn for pedagogisk og praktisk tilrettelegging av årsenheten.

Pandemien har vist oss at i en verden i endring, kreves det at hele samfunnet evner å omstille seg og ta til seg ny læring. Perioden vi har vært gjennom har gitt oss læring og erfaringer som tas med i arbeidet med å videreutvikle både årsenheten i bærekraftig økonomi og de ordinære studieprogrammene samt etter- og videreutdanningene, slik at vi legger til rette for mer fleksible og livslange læringsløp.

Internasjonalisering av studieprogrammene

KDs stortingsmelding (Meld. St.7 2020-2021) *En verden av muligheter, Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning*, ble lagt fram høsten 2020. Samme høst vedtok NMBU [Internasjonal handlingsplan 2020-2023](#). Mens studentmobilitet bidrar til økt mangfold og et internasjonalt studiemiljø, vil internasjonalt orienterte program kreve at studenter trekkes inn i det internasjonale samarbeidet mellom undervisere, forskere og institusjoner. Som et resultat av målrettet arbeid de siste årene for å øke utgående europeisk mobilitet, særlig studie- og praksismobilitet for studenter, ble NMBU i 2020 kåret som årets Erasmus-institusjon

Internasjonalisering var et av hovedtemaene i kvalitetsdialogene med fakultetene i 2021, og det ble lagt vekt på viktigheten av å løfte dette arbeidet. Koronapandemien har trolig bidratt til at flere fakulteter har måttet legge arbeidet med internasjonalisering noe til side. Likevel melder noen fakulteter om avtaler med nye partnere og økt internasjonalisering i emner. Blant annet har digital undervisning gjort at flere har benyttet muligheten til å invitere internasjonal høyt anerkjente fagfolk fra andre universitet inn i undervisningen. Erfaring fra denne utviklingen av «internasjonalisering hjemme» under koronaperioden vil være viktig å ta med videre.

Arbeidet med studieprogrammenes internasjonale profil må videreføres, herunder strategisk samarbeid om utdanning og forskning med ledende partnere, bruk av internasjonale gjesteforskere og aktiv involvering av det internasjonale klasserommet. Samtidig må man fortsatt løfte arbeidet

med å utvikle mobilitetsvinduer/utviklingsvinduer og tilrettelegge for “Blended Mobility”. Potensialet som ligger i fagmiljøenes internasjonale samarbeid, bør benyttes til både å skape gode relevante utvekslingsavtaler og til å forme det faglige innholdet i emner og program. Fremover vil man også se på hvordan man i større grad kan støtte fakultetene i arbeidet med å synliggjøre den internasjonale kompetansen man får gjennom hvert enkelt studieprogram.

Internasjonal akkreditering er både en vei for å heve studiekvaliteten, men også for å tiltrekke seg flere gode søkere og gi økt internasjonalisering. Akkrediteringen fungerer som døråpner for samarbeid med utenlandske institusjoner, slik at det åpner seg nye muligheter for student- og ansatt-utveksling, men også mulighet til å bygge kontakter og utveksle erfaringer med høyt anerkjente institusjoner. Man ser en økning i antall studier som har eller arbeider for å oppnå ulike internasjonale akkrediteringer. Veterinær- og dyrepleiestudiene har gjennom flere år vært akkreditert gjennom høyt anerkjente europeiske foreninger for respektive utdanninger ([EAEVE](#) og [ACOVENE](#)). Handelshøyskolen har kommet langt i sin akkrediteringsprosess gjennom [AACSB](#). Ved LANDSAM ble Master in Global Development Studies akkreditert vinteren 2021 gjennom [IAC/EADI](#) og ytterligere ett program er i gang med akkrediteringsprosessen.

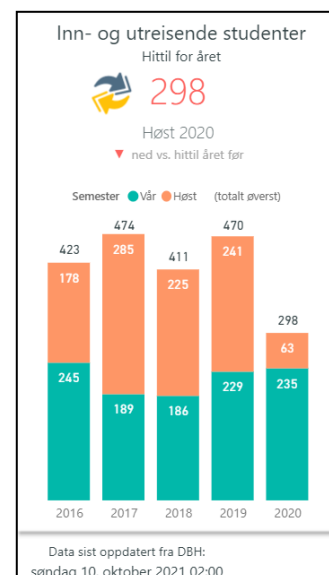

Figur 3. Programmet Global Development Studies oppnådde akkreditering gjennom IAC/EADI i 2021.

Utteksling

På sikt er målet at halvparten av studentene har et utenlandsopphold i løpet av studiet. Dette krever både flere og gode utvekslingsavtaler, men også at NMBU greier å tiltrekke seg det samme antallet innreisende studenter. Man ønsker også å doble antall ansatte på utveksling gjennom Erasmus+, og Kunnskapsdepartementet har høye forventninger at disse utvekslingstillene øker. Under koronaperioden har ingen ansatte vært på slike utvekslingsopphold og antall studenter på utveksling vært på et minimum. Etter pandemien vil man ha to kull masterstudenter hvor mange opplever å ha mistet muligheten for utveksling. Situasjonen er ekstra krevende der hvor utveksling er en sentral del av programdesignet, og det er arbeidet hardt for å finne gode løsninger for disse studentene.

NMBU-ledelsen kansellerte, på lik linje med de fleste andre norske universitetene, all utveksling høsten 2020. Våren 2021 åpnet NMBU for utveksling til partnere i EU. Det var stor søkning og interesse, men på grunn av usikkerhet knyttet til pandemien trakk de fleste seg i løpet av høsten. Kun 18 studenter dro på utveksling våren 2021. Høsten 2021 tar de aller fleste av NMBUs europeiske partneruniversitet imot utvekslingsstudentene, men i resten av verden er det i hovedsak universiteter i Nord-Amerika som tar imot studenter. Antallet som reiser på utveksling

Figur 4. Utviklingen av inn- og utreisende studenter, Kilde: NMBU Innsikt/DBH.

Oppsummering:

- Utdanningsledelse, velfungerende programråd og systematisk tilnærming har over tid gitt et stort løft for kvalitetsarbeidet.
- Skal NMBU nå sine mål må man ha en helhetlig studieprogramporteføljeforvatning.
- Arbeidet med økt internasjonalisering i programmene må fortsette. Pandemien har ført til lav inn- og utveksling.

utenfor EU er derfor kraftig redusert, men man ser også at antall i EU-land er merkbart under normalen.

2.4 Læring (undervisning og vurdering)

Utdanningsfaglig kompetanse, lærings- og vurderingsformer, studentenes egeninnsats og andre forhold som bidrar til læring. For å kunne tilby gode og relevante lærings- og vurderingsformer må undervisere ha god utdanningsfaglig kompetanse. Dette innebærer blant annet å skape samstemt undervisning og å legge undervisningen på riktig nivå innenfor et studieprogram. Undervisere skal legge til rette for studentens læring gjennom studentaktive prosesser som fremmer refleksjon og selvstendighet. Dette skal bidra til en livslang læringsprosess. Digitale ressurser for læring og vurdering skal tas i bruk for å øke læringsutbyttet til studentene.

Erfaringer fra undervisningen under pandemien og videre utvikling

Pandemien har uten tvil ført til en krevende undervisningssituasjon, noe fakultetene også bekrefter i sine rapporter. Fullgod undervisning i lab-emner, praksis-emner, emner med feltarbeid og klinikk har vært spesielt krevende, og endring til heldigital undervisning kan i enkelte emner ha ført til redusert studiekvalitet. Hybridundervisning, der man samtidig skal kombinere fysisk undervisning med et digitalt tilbud, oppgis å være mest krevende. Det er for tidlig å si noe om effekten av et eventuelt redusert læringsutbytte på grunn av det heldigitale undervisningstilbudet under pandemien. Samtidig oppgir flere fakulteter at omlegging til et digitalt undervisningstilbud også har gitt nyttig kunnskap og erfaringer man vil ta med seg videre når man kommer tilbake til en normalsituasjon.

Selv om undersøkelser viser at studentene savner å ha fysisk undervisning på campus, uttrykkes det samtidig en forventning fra studentene om at emner skal ha et likeverdig digitalt undervisningstilbud. Dette bekymrer fagmiljøer, som er redd for at «krav til digitalisering» i en del tilfeller vil gå på bekostning av studiekvaliteten. Det er fakultetenes ansvar å tilby pedagogiske undervisningsopplegg som gir best læring, og fremover vil det være viktig med tydelige forventningsavklaringer overfor studentene om enkeltemners undervisningsopplegg. De emneansvarlige skal tilby den undervisningen som gir best studiekvalitet og læring med utgangspunkt i NMBUs læringsfilosofi, og i alle tilfeller vil det ikke være mulig å tilby et fullgodt digitalt undervisningsalternativ.

Erfaringer fra vurderingsordninger under pandemien og veien videre

Med få unntak har alle vurderinger i 2020/21 vært gjennomført som digital hjemmeeksamen. Våre emneansvarlige har lagt ned et omfattende arbeid for å lage prøver tilpasset digital hjemmeeksamen. Fakultetene rapporterer at det innenfor en del fagområder har vært utfordrende å lage hjemmeeksamener som sikrer at studenter ikke samarbeider under eksamen, og uttrykker bekymring for juks. Det uttrykkes også at det i del tilfeller har vært vanskelig å skille studentenes kunnskapsnivå på en rettferdig måte, noe som har ført til at en rekke emner har endret fra bokstavkarakter til bestått/ikke bestått under pandemien. Dette har skapt misnøye blant en del studenter som ønsker bokstavkarakter med tanke på videre karriereløp, i tillegg til at det har skapt utfordringer for noen internasjonale studenter som ikke får godkjent karakterskalaen bestått/ikke bestått på sitt hjemmeuniversitet. Pandemien førte til en brå overgang til eksamen på digital plattform. En økning i digital campusbasert eksamen etter pandemien, utfordrer NMBUs romkapasitet og infrastruktur.

Merittering, priser og midler som stimulerer og påskjønner pedagogisk kompetanse
NMBU har ulike incentivordninger som skal bidra til utvikling av pedagogisk kompetanse og løfte våre utdanninger. I slutten av 2020 fikk NMBU sine ni første meriterte undervisere, fordelt på seks fakulteter. Disse har over tid systematisk videreutviklet sin undervisningskompetanse til et nivå som er vesentlig høyere enn den forventede basiskompetansen. NMBU lyser årlig ut ca 1 million kroner til innovative undervisningsprosjekter. Målsettingen med ordningen er å stimulere til prøve ut nye undervisnings- og/eller vurderingsformer som kan øke studentenes læringsutbytte og gjennomføringsgrad. Fem prosjekter fikk tildelt midler i 2021. NMBUs utdanningspris tildeles partallsår, vekselvis med NMBUS forskningspris, og tildeles neste gang i 2022. Retningslinjene for utdanningsprisen revideres innværende år for å rette prisen tydeligere mot prosjekter som bygger på kollegialt samarbeid og bærekraftig utdanning.

Oppsummering:

- Digitaliseringen av undervisning og vurdering under pandemien har gitt erfaringer og kunnskap om hva som fungerer og hva som kan være utfordrende, og erfaringene tas med i det videre arbeidet med transformasjon av utdanningene.

2.5 Relevans

Utdanningens relevans for samfunnet, arbeidslivet og den langsiktige verdiskapningen. NMBU skal utdanne kandidater som er rustet for å møte de store globale samfunnsutfordringene, og som kan bidra til endring og utvikling. NMBUs kandidater skal kunne arbeide i en internasjonal, tverrfaglig kontekst og beherske generiske ferdigheter som er relevante for samfunnet og arbeidslivet. Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv er derfor avgjørende for å oppnå høy relevans i studieprogrammene.

En rekke tiltak for samfunnsrelevans

I mars 2021 kom Meld. St. 16 (2020-2021) *Utdanning for omstilling — Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning* som har som mål å styrke kvaliteten og arbeidslivsrelevansen i høyere utdanning slik at kandidatene skal gjøres i stand til å delta i og selv utvikle fremtidens arbeidsliv.

Det arbeides med en rekke tiltak for å utdanne kandidater som er rustet for å håndtere de komplekse utfordringer samfunnet står ovenfor for å sikre en bærekraftig utvikling. Fakultetene rapporterer også i år om en rekke tiltak i for å gi studentene bærekrafts- og tverrfaglighetskompetanse både på emnenivå og i utvikling av tverrfaglige studieprogram der flere fakulteter er involvert. Det varierer i hvilken grad tverrfagligheten strekker seg innen det enkelte fakultet eller utover fakultetsgrensene. Bærekraftsperspektivet er løftet inn i en rekke emner, inkludert i flere introduksjonsemner. Det sees også en rekke tiltak for å gjøre programmene samfunns- og arbeidslivsrelevante, slik som arbeidslivsorienterte spesialiseringer, fokus på entreprenørskap, digitaliseringsrelevante emner, emner som spesifikt adressere problemstillinger knyttet til bærekraft og klima, tverrfaglighet og nye teknologier. Det er økt interesse og gode erfaringer fra internship-ordninger ved flere fakultet. Det er samtidig store forventninger om at en ny semesterstruktur kan vi flere gode muligheter for tverrfaglighet

I prosjektet «Tverrfaglig samarbeidskompetanse i undervisningen» arbeides det med et pedagogisk rammeverk for emner på ulike nivåer. Det utredes løsninger for hvordan ordningen skal organiseres, finansieres og driftes, så vel som opplæringsbehovet hos underviserne.

Arbeidet med å videreutvikle Eik Lab som et studentinnovasjonsmiljø til alle studenter ved NMBU har hatt en god utvikling. Det er økt rekruttering av studenter og økt kjennskap til senteret. Pågående innovasjonsprosjekter og bedriftssamarbeid har fungert tilfredsstillende. Eik Lab samarbeider også nært med bærekraftarenaen *Smart Farming Grønn innovasjon* om Green Innovation Student Lab, hvor Eik Lab vil fasilitere tverrfaglige studentinnovasjonsprosjekter.

NMBU-kandidater er mer etterspurte og flere får jobb som svarer til forventningene Fakultetene rapporterer at deres kandidater i stor grad er etterspurte i arbeidsmarkedet og får relevant arbeid, men at det er vanskeligere for kandidater med kun bachelorgrad. Dette bildet stemmer også med resultater fra gjennomførte kandidatundersøkelser. NMBUs kandidatundersøkelse fra 2020, viser at NMBU-kandidatenes vurdering av muligheten til å få jobb som svarte til forventningene under utdanningen har fått et solid løft sammenlignet med svarene fra tilsvarende undersøkelse i 2015. I 2020-undersøkelsen er også kandidatene i høyere grad positive til hvor etterspurt utdanningen deres er på arbeidsmarkedet. Den samme positive utviklingen ser man også for kandidater fra de aller fleste institusjoner i NIFUs kandidatundersøkelse fra 2019. Undersøkelsen er ment å gi programmene et verktøy for å vurdere relevansen i programmet. Dessverre er tallmaterialet på programnivå noe begrenset.

71 % av kandidatene opplever at den første stillingen var **relevant** eller **svært relevant** for utdanningen deres.

Figur 5. NMBUs kandidatundersøkelse 2020

Tiltak knyttet til arbeidsledighet under pandemien

Høsten 2020 oppskalerte NMBU kapasiteten på en rekke ordinære emner, og ga gratis nettbaserte tilbud til arbeidsledige og permitterte. Erfaringen viser at kun 20-30 % gjennomførte. Man antar at årsaken til dette kan skyldes både at flere kom tilbake i jobb i løpet av høsten, men også at denne studentgruppen kan ha behov for en noe annen oppfølging enn ordinære studenter. Våren 2021 besluttet man derfor å gjennomføre et pilotprosjekt i samarbeid mellom SEVU og Handelshøyskolen hvor man åpnet ordinære emner (nettbaserte) for eksterne studenter, men med forbedret oppfølging/tilrettelegging. Ambisjonen var å få erfaring med å etablere rammer og rutiner rundt slik tilpassing til læring hele livet og å finne ut om det er økonomisk og faglig bærekraft med en slik fleksibel modell. Gjennomføringen økte til litt over 40 %. Erfaringene tas nå inn i arbeidet med å utvikle en årsenhet (se kap. 2.3).

Alumivirksomheten

NMBUs Alumninettverk ble opprettet for å videreutvikle det potensiale som ligger i en tettere relasjoner til og mer systematisk og effektiv kommunikasjon med tidligere og nåværende studenter. Gjennom nettverket når universitetet ut til mange med spennende tilbud om etter- og videreutdanning eller alumnirelaterte arrangement, slik som rekken med lunsjseminar om bærekraft arrangert våren 2021. Et godt aluminettverk gagnar også både universitetets studiekvalitetsarbeid og studentene i overgangen fra studier til yrkesliv.

Oppsummering:

- Utviklingen av programmene går i riktig retning med høyt fokus på relevans, utviklingsarbeid for økt tverrfaglighet og bærekraft samt tett samarbeid med samfunns- og næringsliv.*
 - En høy andel av kandidatene får relevant jobb og er tilfreds med relevansen i utdanningen.*
-

2.6 Læringsutbytte

Studentenes faglige prestasjoner, oppnådde læringsutbytte og progresjon. Studentens læringsutbytte er det studenten har med seg av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse etter endte studier. Læringsutbyttebeskrivelsene skal være relevante og oppdaterte, og de skal utruste studentene med et tankesett for bærekraft og evnen til å samhandle i tverrfaglige team. De øvrige kvalitetsområdene danner grunnlaget for studentenes oppnådde læringsutbytte.

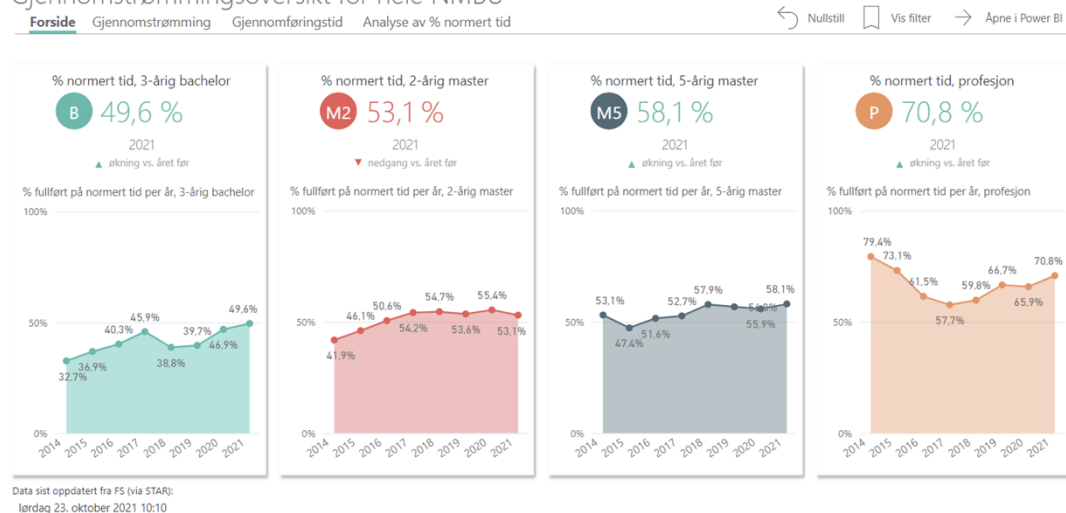
Læringsutbytte og gjennomføring

Tall fra studiebarometeret 2020 viser på institusjonsnivå en liten nedgang i studentenes tilfredshet med eget læringsutbytte. Over halvparten av studentene som svarer synes også den nettbaserte undervisningen var mindre engasjerende, og over 2/3 av studentene tror de ville lært mer om de var fysisk til stede på lærestedet. Også studenttingets arbeidsutvalg melder at de har fått flere tilbakemeldinger fra studenter som er bekymret for eget læringsutbytte under koronapandemien og om det vil gi konsekvenser senere i studiene og karriereløpet. Resultater fra SHoT-undersøkelsen viser i tillegg at studentene har hatt utfordringer med digitalt utstyr, ustabil netts og dårlig arbeidsplass hjemme under pandemien. Innvekslingsstudenter som har studert fra hjemlandet har i tillegg hatt utfordringer med å følge undervisningen på grunn av andre tidssoner.

Overordnede tall fra studiebarometeret 2020 viser samtidig at studentenes tilfredshet med vurderingsformene har økt under pandemien, og de opplever i større grad at nye vurderingsformer bidrar til faglig utvikling, forståelse og resonnement. Overordnede resultater fra emneevalueringene i 2020/21 ligger på tilsvarende nivå som året før.

Figur 7 viser en oversikt over gjennomføringstall fra NMBU Innsikt. Til tross for utfordringene pandemien har forårsaket, ser vi ingen nedgang i gjennomføringen. Også i år ble det gitt 2 ukers utsatt innleveringsfrist for alle masteroppgaver. Det presiseres at tallene ikke er identiske med den nasjonale styringsparameteren *gjennomføring på normert tid*. Endelige tall for 2021 vil ikke foreligge før mars 2022, og vil fremgå av NMBUs årsrapport.

Gjennomstrømmingsoversikt for hele NMBU

Figur 7. Gjennomstrømming på normert tid fordelt på nivå. (Kilde: NMBU Innsikt, Felles Studentsystem/FS)

Kunnskapsdepartementet har klare forventninger om økt gjennomføring på normert tid, spesielt på lavere grads nivå. Sett i lys av dette er det viktig å ta i betraktning at mange av NMBU-studentene har fullført sin grad ett år etter normert tid. Tall fra Innsikt viser at ca. 70 % av studentene på både 2-årig og 5-årig master har fullført ett år etter normert tid. 60 % av bachelorstudentene har fullført sin grad ett år etter normert tid.

Karaktermessig hadde NMBU våren 2020, på lik linje med mange andre institusjoner i sektoren, en økning i andelen som har oppnådd karakteren A og reduksjon i andelen som har strøket. Nyere rapporteringstall viser en ytterligere økning i andelen som har oppnådd karakterene A og B, samt en fortsatt nedgang i andelen studenter som har strøket ([tall fra DBH](#)). Den samme trenden gjelder de fleste andre universiteter i sektoren.

Indikator	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Beståtte 60-studiepoengsenheter	4 106	4 218	4 255	4 347	4 712	2 667
Prosent med karakterene A og B	45,65	48,28	49,13	49,15	53,73	55,3
Prosent stryk	7,09	7,08	6,62	6,78	5,34	5,06

Figur 6 Nøkkeltall om eksamen ved NMBU (Kilde: DBH)

Tall fra studiebarometeret viser at studentene har brukt mindre tid på organiserte studier og mer tid på egenstudier. Totalt har imidlertid studentene ikke brukt mer tid på studier, selv om samfunnet har vært stengt ned. Det er ikke foretatt vurderinger om det er spesielle emner som gir store utslag på tallene knyttet til bedre karakterer og færre stryk, og det er mange forhold som kan ha påvirket dette. Flere store emner har under pandemien endret karakterregel fra bokstavkarakter til bestått/ikke bestått, og dette kan ha påvirket statistikken. Fakulteter rapporterer også at det har vært utfordringer med å lage eksamensoppgaver tilpasset hjemmeeksamen, og noen uttrykker også bekymring for juks og utstrakt samarbeid på hjemmeeksamen.

Kandidatenes tilfredshet og kunnskap knyttet til tverrfaglighet og bærekraft

I november 2020 gjennomførte NMBU en kandidatundersøkelse blant kandidater som fikk tildelt grad (bachelor- og mastergrad samt veterinærer) fra NMBU i perioden 2016 til oktober 2020. Nærmere 80% av kandidatene som svarte er fornøyd med studiets faglige innhold, og kandidatene er i stor grad fornøyd med generelle og analytiske egenskaper, men kun 40 % av kandidatene opplever å ha fått gode praktiske ferdigheter. Her har NMBU et utviklingspotensial.

NMBU-kandidatenes kompetanse innen bærekraft og tverrfaglighet ble for første gang en del av undersøkelsen. Resultatene blir et nullpunkt i NMBUs kunnskap knyttet til kandidatenes kunnskaper og ferdigheter innenfor disse områdene. Over halvparten av kandidatene vurderer at de i stor grad har oppnådd kunnskap og ferdigheter om bærekraft som en del av undervisningsopplegget, og ca. like mange vurderer at bærekraft er relevant for jobben deres. På spørsmål om tverrfaglighet vurderer 44 % av kandidatene at de har blitt introdusert for tverrfaglige arbeidsformer i stor eller svært stor grad, og like mange bekrefter at de har utviklet tverrfaglig kompetanse som en del av undervisningsopplegget. Hele 74 % oppgir at tverrfaglighet er relevant på arbeidsmarkedet. I løpet av strategiperioden for NMBU har fakultetene jobbet systematisk med å få bærekraft og tverrfaglighet tettere inn programmene, og det vil være viktig å følge kandidatenes tilbakemeldinger på disse områdene i årene fremover.

Oppsummering:

- Til tross for at heldigital undervisning og vurdering kan oppleves som mindre engasjerende for studentene og at fysisk undervisning kan oppleves som mer lærerikt, ser pandemien ikke ut til å ha påvirket gjennomføringen i negativ retning på kort sikt.
 - Kartleggingen av kandidatenes kunnskaper og ferdigheter innen tverrfaglighet og bærekraft viser at dette er kompetanse som er viktig i arbeidslivet og at kunnskaper og ferdigheter innen bærekraft og tverrfaglighet kan styrkes ytterligere.
-

3 Hvordan arbeid innen kvalitetsområdene påvirker måloppnåelsen av virksomhetsmål og styringsparametere.

Universitetet har gode resultater på virksomhetsmål og styringsparametere innen utdanning, men det er behov for løft på noen områder. Resultatene og vurdering av måloppnåelse for virksomhetsmål og styringsparametere blir redegjort for i NMBUs årsrapport 2021-2022 som legges frem for universitetsstyret i mars 2022. Årsrapporten skal også gjøre rede for arbeid for å følge opp NMBUs utdelingsbrev og utviklingsavtalen med KD.

Det viktigste arbeidet med kvalitetsutviklingen og for å nå virksomhetsmål og styringsparametere skjer på fakultetene. Fakultetenes årlige rapportering, eksterne periodiske programevalueringer, arbeid med internasjonale akkrediteringer, sakkyndige vurderinger fra arbeid med opprettelse av nye program og til bakemeling fra NOKUTs tilsyn i 2019, viser at det jevnt over er høy kvalitet i programmene. Kombinasjonen av en god kvalitetskultur og godt utviklingsarbeid over tid har bidratt til måloppnåelsen. Det ses likevel en variasjon i måloppnåelsen på fakultets- og programnivå, og fakultetene opprettholder sitt arbeid for å øke måloppnåelsen i sine handlingsplaner.

Som denne Kvalitetsmeldingen viser, har de ansatte på fakultetene og sentralt gjort en omfattende innsats for å opprettholde studiekvaliteten i koronapandemien. Det vil være viktig å adressere eventuelle langsiktige konsekvenser av koronapandemien fortløpende, inkludert konsekvenser for virksomhetsmål og styringsparametere.

Nøkkeltall for kvalitetsområdene ble utarbeidet fra 2020 og vedtatt våren 2021. Selv om det gjøres en rekke forskningsbaserte tiltak for å øke studiekvaliteten innen kvalitetsområdene, ses lite bevegelse i styringsparametere. Hensikten med de vedtatte, studienære nøkkeltallene er å kunne følge utviklingen innen hvert kvalitetsområde tettere og styre oppmerksomhet mot utvalgte kvalitetsområder basert på risiko. Fakultetene har blitt oppfordret til å sette måltall for egne program over en tidsperiode/trender, men ut fra fakultetsrapportene for 2020/2021 synes fakultetene ikke å ha hatt kapasitet til å prioritere arbeidet i den utfordrende situasjonen. I tillegg ble den samlede presentasjonen av nøkkeltallene i Innsikt forsinket. Det forventes mer trykk på setting av måltall og på bruken av nøkkeltallene i utviklingsarbeidet av utdanningen når vi går over i en mer normal situasjon. Nøkkeltallene tas opp til ny vurdering når man har fått noen erfaringer med tallene.

For å få ytterligere dialog om kvalitetsutvikling (utover det som er mulig i de ordinære styringsdialogene med fakultetene) gjennomførte prorektor for utdanning egne kvalitetsdialoger om utdanning. Det nye tiltaket fungerte godt og ga nyttige samtaler og informasjonsutveksling. I tillegg til fakultetenes presentasjoner, var hovedtemaene internasjonalisering og læringscenterets arbeid. Det planlegges å videreføre dialogene.

Det skal framover arbeides med å styrke det strategiske utviklingsarbeidet innen utdanning, og også ses på om det er mulig å koordinere prosessene knyttet til kvalitetsarbeidet og NMBUs øvrige virksomhetsstyringsløype/-arbeide ytterligere.

4 Status for arbeidet i 2020/21 og planer og tiltak for neste periode

NMBU har høye ambisjoner for studiekvalitet og arbeidet med utvikling av de enkelte emner, program og portefølje. Vurderingene under de seks kvalitetsområdene (kap. 2), oppnåelse av styringsparametere (NMBUs årsrapport), mål i utviklingsavtalen med KD, føringer i tildelingsbrevet og NMBUs strategi legger grunnlaget for hvilke tiltak sentralt som gis prioritering.

Fakultetene forvalter de viktigste tiltakene for å øke måloppnåelse og sikre god studiekvalitet. Koronapandemien har vist at et tett samarbeid mellom universitetsadministrasjonen og fakultetene er viktig for å kunne gjennomføre viktige og gode endringer. Fremover blir det også viktig å følge opp konsekvensene av koronaen og ta med seg viktig læring fra perioden.

I kvalitetsmeldingen 2020 ble det innført langsiktige mål innenfor flere fokusområder som det skal arbeides med over flere år, med fastsatte tiltak innenfor områdene. Pandemien har påvirket oppfølgingen av tiltak, men de fleste tiltak for inneværende periode er i prosess eller fullført. Noen nye tiltak er lagt til, ellers videreføres en rekke tiltak til neste periode. De fleste fokusområdene videreføres, og rekruttering legges til som nytt fokusområde fra 2022.

Under følger en oversikt over de tiltak NMBU har arbeidet med i inneværende periode, status for disse samt de tiltak som skal fortsette å løfte utdanningen ved NMBU i retning mål og strategi:

Gjennomføre samlokalisering og ta i bruk ny forsknings- og utdanningsinfrastruktur

Langsiktig mål

Optimal bruk av samlokaliseringsprosjektet. Et samlet universitet skal styrke og skape nye muligheter for forskning, utdanning og innovasjon, fremme faglig og administrativ synergi og felles og helhetlig utnyttelse av utdannings- og forskningsinfrastrukturen

<i>Tiltak</i>	<i>Kommentar</i>
Gjennomføre flytteprosessen og oppstarten av veterinær- og dyrepleierutdanningene på campus Ås.	Gjennomført, se kap. 2.2.
Starte planlegging av felles og helhetlig bruk av undervisningsinfrastruktur.	Videreføres, se «Utvikling av NMBUS undervisningsareal».

Utvikling av NMBUs undervisningsareal

Langsiktig mål

Fremtidsrettet utvikling av fleksible undervisningsareal og utdanningsinfrastruktur som legger til rette for tverrfaglighet, praksisnærhet, samarbeid, virtuelle arbeidsformer og arenaer for eksperimentering. Samtidig skal det legges til rette for at ulike fag, studenter, vitenskapelig ansatte og teknisk/administrativt ansatte møtes på en levende campus.

<i>Tiltak</i>	<i>Kommentar</i>
I samarbeid med fakultetene starte prosesser for å sikre at undervisningsareal og undervisningsinfrastruktur blir viktige fokusområder ved rullering av NMBUs campusutviklingsplan.	Prosessene er igangsatt, se kap. 2.2.
Få på plass felles og helhetlig bruk av undervisningsinfrastruktur av veterinærbygningen fra studieåret 2022-23.	Videreføres fra «Gjennomføre samlokalisering og ta i bruk ny infrastruktur», se kap. 2.2.

Økt internasjonalisering i utdanningene

Langsiktig mål

Økt internasjonal orientering av studieprogrammene og derigjennom å skape tydelig forventninger til studentene om deltakelse i enten utveksling eller praksisopphold i utlandet.

<i>Tiltak</i>	<i>Kommentar</i>
Styrke arbeidet med studieprogrammenes internasjonale profil.	Mye av arbeidet med oppfølgingen av internasjonalisering er satt på vent pga. koronapandemien, se kap. 2.1. og 2.3.
Videreføre arbeidet med Internasjonal handlingsplan for NMBU 2020-2023, med spesiell oppmerksomhet på: <ul style="list-style-type: none">• studieprogrammenes internasjonale profil• utvikle mobilitetsvinduer/utviklingsvinduer	Videreutvikling av tiltak i prosess, se kap. 2.3.

Strategisk utvikling av programportefølje og transformasjon av utdanningen

Langsiktig mål

Operasjonalisering av læringsfilosofien gjennom å tilrettelegge for samstemt undervisning og vurdering. Utnytte og utvikle digital og muliggjørende teknologi til å transformere utdanning og studieadministrative tjenester.

NMBUs studieprogramportefølje skal svare på samfunnets behov for kompetanse i et endret arbeidsliv og bidra til å nå målene i strategien innenfor bærekraft og tverrfaglighet i utdanningene våre.

<i>Tiltak</i>	<i>Kommentar</i>
Prosjekt semesterstruktur	Følger oppsatt fremdriftsplan, se kap. 2.3.
Starte en strategisk diskusjon av porteføljeutvikling for å utvikle fremtidens portefølje.	Videreføres, se kap. 2.3.
Tjenesteutvikling for emnedesign basert på erfaringer fra digitalisering av emner og vurdering.	Avventer ferdigstilling av tjenesteutviklingsprosjektet før tiltaket videreføres.
Arbeidet med semesterstruktur videreføres med mål om å fatte en beslutning om fremtidig semestermodell og timeplanstruktur i 2022.	Videreføring av tiltak i prosess, se kap. 2.3.

Tverrfaglighet og relevans i utdanningen

Langsiktig mål

Med bakgrunn i NMBUs forståelse av tverrfaglighet skal hvert enkelt studieprogram innrettes slik at studentene settes i stand til å få tverrfaglighetskompetanse. Innen 2023 skal emner som trener studentene i tverrfaglig samarbeidskompetanse finnes i alle studieprogram

<i>Tiltak</i>	<i>Kommentar</i>
Rapportere og analysere resultatene fra Kandidatundersøkelsen.	Gjennomført
Implementere tall-materiale fra Kandidatundersøkelsen i NMBU Innsikt.	Tiltaket videreføres.
Arbeide videre med prosjektet Tverrfaglig samarbeidskompetanse.	Følger oppsatt plan, se kap. 2.5.

Mentorordning for studenter ved NMBU

Langsiktig mål

Utvikle egnet mentorordning for nye studenter, for å sikre en god studiestart, mestring av studiehverdagen samt at faglige forventning kan avklares.

<i>Tiltak</i>	<i>Kommentarer</i>
Gjennomføre en mentorpilot våren 2021 samt ha mål om at alle studenter på 1. årstrinn bachelor og 5-årig integrert master skal ha tilbud om mentorstøtte i minimum ett fag i høsten 2021.	Ikke gjennomført pga. koronapandemien. NMBU fikk tildelt ekstra midler fra KD pga. pandemien. Disse ble i all hovedsak tildelt fakultetene for å ansette hjelpelærere/studentassistenter.
Bruke erfaringene fra studentassistent-ordningene under koronapandemien til utvikling av mentorordning ved NMBU.	Videreføres, noe justert ordlyd

Handlingsplan for universell utforming og styrking av studentenes læringsmiljø

Langsiktig mål

Følge opp Handlingsplan for universell utforming og styrking av læringsmiljøet ved NMBU 2021-2026.

<i>Tiltak</i>	<i>Kommentarer</i>
Utarbeide ny handlingsplan for universell utforming og styrking av studentenes læringsmiljø	Vedtatt.
Synliggjøre og formalisering av NMBUs Si Fra-system.	Arbeidet følges opp gjennom handlingsplanen.

Gjennomstrømming

Langsiktig mål

Øke gjennomstrømming og redusere uønsket frafall.

<i>Tiltak</i>	<i>Kommentar</i>
Fastsette og ta i bruk nøkkeltall for måling av kvalitet i utdanningen.	Delvis gjennomført og videreføres, se kap. 3 og tiltak Nøkkeltall for måling av kvalitet i utdanningen
Videreutvikle studiestartundersøkelsen for å få ytterligere kompetanse rundt gjennomstrømming og få erfaringer med undersøkelsen i januar 2022 og vurdere om den må justeres ytterligere.	I prosess.

Nøkkeltall for måling av kvalitet i utdanningen

Langsiktig mål

NMBU etablerer bruk av hensiktsmessige nøkkeltall for å følge utviklingen av studiekvalitet og måle effekt av tiltak.

<i>Tiltak</i>	<i>Kommentarer</i>
Vedta nøkkeltall for kvalitetsområdene og implementere disse i Innsikt.	Fullført.

Ta i bruk nøkkeltall i kvalitetsarbeidet.	Det varierer i hvilken grad nøkkeltallene er tatt i bruk, se kap. 3.
Evaluere vedtatte nøkkeltall	Etter kvalitetsrapportering 2022

Optimalisere bruk av fellesløsninger i sektoren

Langsiktig mål

Optimalisere bruk av tilgjengelige digitale fellesløsninger i sektoren innen studieadministrasjon der det er hensiktsmessig for universitetets behov.

<i>Tiltak</i>	<i>Kommentarer</i>
Implementering av nødvendige endringer for å optimalisere bruk av FS relatert til masteropptak, sensur og klage og innføring av <i>online learning agreement</i> (Erasmus+).	Arbeid med online Learning Agreement er i prosess. Det er gjennomført en teknisk restrukturering av masteropptaket, se kap 2.1. Automatisering av sensur og klagebehandling er i prosess.

Styrke studentrekrutteringen (nytt fokusområde)

Langsiktig mål

Styrke studentrekrutteringen til universitetet som helhet.

<i>Tiltak</i>	<i>Kommentarer</i>
Utarbeide en felles strategi for arbeidet med rekruttering til Samordna opptak, lokalt opptak, internasjonalt opptak og innveksling	Nytt tiltak

5 Evaluering av kvalitetssystemet for utdanning

5.1 Kvalitetssystemet for utdanning

Det har i inneværende periode ikke vært behov for å gjøre noen større endringer i systemet for kvalitetssikring av utdanningen. I april 2020 fattet NOKUTs styre vedtak om at «*Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Norge miljø- biovitenskapelige universitet, NMBU, er tilfredsstillende*» og at alle krav som det føres tilsyn med var oppfylt. Anbefalinger fra tilsynet er tatt inn i det kontinuerlige kvalitetsarbeidet eller dekket av pågående tiltaksarbeid. Fremover skal det arbeides med å styrke koblingen mellom kvalitetsarbeidet og arbeidet med virksomhetsstyring (se kap. 3). Dette kan medføre behov for justering av enkelte deler av systemet.

5.2 Endringer i studieforskriften

Ny studieforskrift trådte i kraft fra 1.1.2021. I 2020 gjorde man en større revidering av forskrift om studier ved NMBU (studieforskriften) hvor detaljer for forvaltning av regelverket ble trukket ut fra studieforskriften og over i utfyllende bestemmelser. Rektor har fått fullmakt til å fastsette de utfyllende bestemmelsene, mens Universitetsstyret fortsatt regulerer overordnede føringer.

Mai 2021 vedtok stortinget endringer i universitets- og høyskoleloven (UH-loven). Blant de viktigste endringer som vil påvirke rammene for utdanning ved NMBU er endringer koblet til sensur, herunder innføring av krav til minst to sensorer ved alle vurderinger der det brukes gradert karakterskala A til F. Denne endringen trer i kraft 01.08.2022, og vil medføre behov for endring av NMBUs studieforskrift.

Som følge av koronasituasjonen, vedtok styret 13.03.2020 en midlertidig forskrift til studieforskriften. Varigheten på denne er i flere omganger forlenget, og gjelder nå frem til 31.12.2021. Den midlertidige forskriften skal sikre at studentene får gjennomført utdanning og får grader og vitnemål uten forsinkelse på grunn av forhold knyttet til koronasituasjonen. Det er for eksempel åpnet for egenmelding ved fravær på eksamen for å unngå smitte og at studentene må oppsøke helsevesenet. Den midlertidige forskriften har gjort at universitetet har kunnet opprettholde driften i en vanskelig situasjon og har gitt mer forutsigbarhet for studentene.